Raadsinformatiebrief

Gemeente Albrandswaard

De gemeenteraad van Albrandswaard

Uw brief van: -	Ons kenmerk: 187728
Uw kenmerk: -	Contact: Hans Cats
Bijlage(n):	Doorkiesnummer: 010-5061700
	E-mailadres: h.cats@albrandswaard.nl
	Datum: 14 juli 2020

Betreft: Voorbereiding Programmabegroting 2021 e.v. (II)

Geachte raadsleden,

INLEIDING

In uw vergadering van 29 juni jl. is vanuit uw raad de behoefte geuit meer inzicht te krijgen in de mogelijke ombuigingsmaatregelen en onze afwegingen omtrent hun maatschappelijke impact. Met deze brief willen wij dit inzicht bieden. Deze brief hangt samen met onze raadsinformatiebrief van 16 juni. Daarin hebben wij u geschetst met welke maatregelen wij tot een sluitende meerjarenbegroting 2021-2024 willen komen.

KERNBOODSCHAP

Wij hebben onze ombuigingsvoorstellen stuk voor stuk zorgvuldig afgewogen. Bij de samenstelling van het ombuigingspakket hebben wij de afwegingen gemaakt langs onder meer de volgende criteria:

- een zo klein mogelijke negatieve impact voor de inwoners;
- zoveel mogelijk de ambities van de Agenda van de Samenleving overeind houden;
- een zo eerlijk mogelijke verdeling van de ombuigingen over de onderscheiden begrotingsprogramma's;
- zoveel mogelijk handhaven van het financieel weerstandsvermogen van de gemeente;
- een zo beperkt mogelijke verzwaring van de financiële lasten voor de inwoners.

TOELICHTING.

a. algemeen beeld.

Wij hebben u in onze brief van 16 juni jl. geschetst dat onze gemeente bij ongewijzigd beleid afstevent op een begrotingstekort van jaarlijks ca. € 1,2 mln.
De belangrijkste kostenstijgingen doen zich voor in de volgende categorieën:

- in het sociaal domein nemen de uitgaven toe met ruim € 500.000;
- bij het beheer openbare ruimte stijgen de kosten met circa € 500.000;
- de bedrijfsvoeringkosten (GR BAR-organisatie) zijn € 500.000 hoger.

b. ombuigingssuggesties.

Aan ons zijn door de ambtelijke organisatie ombuigingssuggesties voorgelegd in de volgende categorieën.

Terugdringen bedrijfsvoeringskosten.

Zoals u weet hebben wij aan de GR BAR-organisatie gevraagd te komen met ombuigingsmogelijkheden in de scenario's van 1%, 2% en 3% van de BAR-begroting. Dat is, BAR-breed, tussen de € 700.000 en € 2.000.000. Het Albrandswaardse aandeel in de BAR-begroting, en daarmee in de ombuigingskoek, is ruim 20%. In het najaar verwachten wij de voorstellen hiertoe. Een

deel van de voorstellen kan de directe uitvoering van onze gemeentelijke taken (primair processen) betreffen. Dan zullen wij hierin een afweging dienen te maken aan de hand van hun (maatschappelijke) impact. Een ander deel kan betrekking hebben op de 'overheadkosten' van de BAR-organisatie. Die raken niet onmiddellijk de directe taken van de gemeente (primaire processen). In deze fase wachten wij af hoe de voorstellen eruit gaan zien. Voor de meerjarenbegroting houden wij voor onze gemeente rekening met een taakstelling op de BAR-begroting die oploopt tot € 400.000. Hierbij telt op een bedrag van € 50.000 als besparing op de formatie van het regieteam.

Verlagen of beëindigen van subsidies aan derden.
In deze categorie zijn voorstellen gedaan die tezamen € 1.000.000 beslaan. Veruit het overgrote deel betreft het stopzetten van de subsidie aan SWA. Wij realiseren ons dat SWA grotendeels namens onze gemeente wettelijke taken uitvoert. En dat zij dat goed doet. Wij vinden de maatschappelijke impact van een dergelijke maatregel groot. We kiezen hiervoor niet. Het resterende bedrag, ca. € 100.000, betreft kleinere subsidies. Bijvoorbeeld aan buurtpreventie, HALT, sportorganisaties, culturele doeleinden, volksfestiviteiten en voor buurtsport. Veelal maken deze subsidies activiteiten mogelijk die van grote waarde zijn voor de sociale samenhang in onze dorpen. Gezien de impact van dergelijke bezuinigingen kiezen wij hiervoor niet.
In enkele gevallen blijkt uit onze jaarrekening beperkte overschotten aanwezig in deze categorie. Waar deze overschotten structureel zijn gebleken nemen wij de reële uitgaven op in de begroting. Dit levert enkele tienduizenden euro's op.

Vermindering budgetten voorlichting, onderwijs en educatie.
In deze categorie zijn suggesties voorgelegd ter waarde van € 120.000. Hierbij moet u denken aan het stopzetten van acties gericht op alcohol- en drugspreventie en het stopzetten van de educatieve agenda. Wij vinden de maatschappelijke impact hiervan zo groot dat wij van deze suggesties geen gebruik maken.

Substantiële verhoging van de woningbouwinspanning.
Onze woningbouwagenda, ruim 1.000 woningen in de komende 10 jaar, zou substantieel *uitgebreid* kunnen worden. Dit levert structurele opbrengsten op. Ongeveer € 1.500 per inwoner per jaar. Om jaarlijks € 500.000 extra inkomsten hiermee te verwerven moeten we elk jaar 185 woningen meer bouwen dan we al hebben geraamd. Dat vereist jaarlijks ca. 6 ha bouwgrond. Dat zijn 12 voetbalvelden. Dit betekent een grote aanslag op ons groene buitengebied. Immers zoveel ruimte kunnen we niet jaar in jaar uit in de bestaande dorpen vinden. Dit beoordelen wij als een zodanig grote maatschappelijke impact dat wij deze keuze niet voorstellen.

Beheer openbare ruimte.
De verschillende mogelijkheden voor ombuigingen in deze categorie hebben naar onze mening een uiteenlopende impact. Mogelijkheden om dure groenvoorzieningen om te vormen tot goedkoper te beheren areaal hebben een relatief lagere maatschappelijke impact. Het groen blijft maar krijgt een andere invulling. Het feit dat wij als gemeente de afgelopen 10 jaar stevig hebben geïnvesteerd in het groot onderhoud van wegen leidt de komende jaren tot lagere beheerkosten. Beide genoemde suggesties hebben wij overgenomen en leiden tot een ombuiging van ca. € 360.000.
Voorstellen die wij niet overgenomen hebben zijn het in het algemeen verschralen van het onderhoudsniveau van groen, speeltoestellen, openbare verlichting en straatreiniging. Dit kaasschaven op het onderhoudsniveau heeft aanmerkelijke negatieve maatschappelijke effecten, vinden wij. Anders gezegd, de beeldkwaliteit van onze openbare ruimte komt daardoor nog sterker onder druk te staan. Laatstgenoemde categorie aan voorstellen vertegenwoordigt een bedrag van € 250.000 waarvan wij geen gebruik maken.

Gemeente Albrandswaard

Vastgoed afstoten en zwembad sluiten.
In de vorige zittingsperiodes zijn rondom ons maatschappelijk vastgoed al besluiten genomen over de strategische betekenis ervan voor onze gemeente. In de afgelopen jaren is niet-strategisch vastgoed zoveel mogelijk verkocht. We huren als gemeente ook vastgoed van derden. Hiermee is een bedrag gemoeid van circa € 160.000. Hiermee stoppen betekent veelal ook een einde voor de activiteiten waarvoor wij de ruimtes huren. Denkt u aan het wijkcentrum Portland of Beurs Langstraat. Vanwege de maatschappelijke impact wegen kiezen wij hiervoor niet.
Wel nemen wij in onderzoek welke consequenties verkoop van bepaalde gebouwen hebben, waarvan wij verwachten dat de activiteiten ook elders zouden kunnen worden voortgezet. Zoals het Oude Raadhuis in Poortugaal en schoolgebouw Poortugaal Noord. Met opbrengsten hiervan hebben wij overigens niet gerekend in ons ombuigingsvoorstel gezien de nog aanwezige onduidelijkheid over de gevolgen.
Stoppen met het overdekte zwembad betekent jaarlijks € 150.000 minder uitgaven in onze gemeentebegroting. In de afgelopen jaren zijn fundamentele keuzes gemaakt over het zwembad. Wij hebben vervolgens als gemeente fors in de accommodatie geïnvesteerd om deze weer jarenlang mee te kunnen laten gaan. Onderzoeken of derden de exploitatie willen overnemen hebben niet het gewenste resultaat opgeleverd. Het overdoen van deze discussies en het doen oplaaien van de maatschappelijke onrust over de toekomst van het zwembad is geen onderdeel van onze agenda. Om deze redenen leggen wij u deze mogelijkheid niet aan u voor.

Maatregelen in het sociaal domein.
Deze categorie omvat veelal wettelijke taken die gemeenten uitvoeren. Wij hebben geen vrijheid om bijvoorbeeld te stoppen met WMO-voorzieningen, het bieden van jeugdhulp of voorzieningen op basis van de Participatiewet. Echter, er nog beter voor zorgen dat uitkeringen en voorzieningen terecht komen bij degenen die er terecht aanspraak op maken, spreekt ons aan. Wij maken gebruik van het voorstel meer in te zetten op de handhaving binnen het sociaal domein en op het beteugelen van de kostenstijgingen bij nieuwe aanbestedingen. Daarnaast zetten wij stevig in op preventie en uitvoering van de transformatie-agenda. Weliswaar zijn hiervan op korte termijn nog geen voordeligere financiële effecten te verwachten. Op middellange termijn verwachten wij dat deze inzet wel leidt tot ombuiging van de stijgende kostentendens, bijvoorbeeld bij jeugdhulp en WMO. Tot slot brengen we in het begrotingsprogramma budgetten met structurele overschotten op het reële niveau. De maatschappelijke effecten van deze maatregelen vinden wij aanvaardbaar. Het ombuigingsbedrag dat hiermee is gemoeid bedraagt vooralsnog ca. € 300.000.

Belastingen.
De OZB kan extra worden verhoogd. 1% levert ca. € 75.000 structureel per jaar op. Wij wijzen erop dat conform eerdere raadsbesluiten in onze begroting al is gerekend met 3% OZB-verhoging voor jaarlijkse indexatie.
De hondenbelasting kan (weer) worden ingevoerd. Dat geldt ook voor parkeerbelasting. De jaarlijkse opbrengsten van deze belastingen is bruto ca. € 150.000. Hierbij is niet gerekend met kosten van handhaving. De netto-opbrengst zal dus aanmerkelijk lager zijn. Gezien de maatschappelijke impact, te weten het verder verzwaren van de lokale lastendruk voor onze inwoners, nemen wij deze suggesties niet over.
Wel nemen wij over het voorstel om leges en rechten kostendekkend te houden. Dat is ook bestendig beleid in onze gemeente. Hierbij moet u onder meer denken aan heffingen voor afval, riolering, huwelijk en aangiftes. Het exacte bedrag hiervan dient nog berekend te worden.

CONSEQUENTIES

Wij hopen u met dit overzicht meer inzicht te hebben geboden in de afwegingen en keuzes die wij tot op heden hebben gemaakt om u een sluitende meerjarenbegroting 2021-2024 te kunnen gaan voorleggen. In combinatie met onze raadsinformatiebrief van 16 juni jl. over dit onderwerp lichten wij u deze brief tijdens een informatieve bijeenkomst van uw raad op 7 september aanstaande graag toe.

Met vriendelijke groet,
het college van de gemeente Albrandswaard,

de secretaris,	de burgemeester,
Hans Cats	drs. Jolanda de Witte